Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan yli 65-vuotiaat ovat olleet tyytymättömiä koronarajoituksiin

17.3.2022

Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla tehdyn GERDA-tutkimuksen tulokset osoittavat, että sairaaloissa ja asumisyksiköissä pandemian aikana määrätyt vierailukiellot ovat vaikuttaneet kielteisesti ikääntyneisiin. Myös erilaiset sosiaalisen kanssakäymisen ja vapaa-ajan toiminnot ovat kärsineet, mutta toisaalta samaan aikaan yli 65-vuotiaat ovat löytäneet tapoja harrastaa ja puuhastella kotona.

Tutkimuksen ovat toteuttaneet Etelä-Pohjanmaan alueella Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK) ja Pohjanmaan alueella Vaasan Åbo Akademi ja Ammattikorkeakoulu Novia ammattikorkeakoulu. Etelä-Pohjanmaan kysely toteutettiin Etelä-Pohjanmaan liiton AKKE rahoituksella ja Pohjanmaan aineistonkeruu rahoitettiin Svenska Kulturfondenin, Vaasan Aktiasäätiön ja Högskolestiftelsen i Österbottenin avustuksilla. Aineisto kerättiin loppuvuodesta 2021 kyselylomakkeilla. Etelä-Pohjanmaalla kyselyyn vastasi 2 723 henkilöä (vastausprosentti 46 %) ja Pohjanmaalla 3 363 henkilöä (vastausprosentti 46 %) Kysely postitettiin maakuntien vuosina 1930, 1935, 1940, 1945, 1950 ja 1955 syntyneille henkilöille.

Etelä-Pohjanmaalla 24 prosenttia ja Pohjanmaalla 20 prosenttia yli 65-vuotiaista vastaajista koki, että koronan aiheuttamat vierailurajoitukset ovat vaikuttaneet heihin melko paljon. Hieman harvemmalla vastaajalla oli kokemus siitä, että oli tullut kohdelluksi huonosti tai syrjityksi pandemian aikana ikänsä vuoksi (E-P 18 % ja P 13 %). Koronarajoituksien vuoksi vajaa kolmannes eteläpohjalaisista ja noin neljännes pohjalaisista on kokenut tulleensa kohdelluksi vanhana.

GERDA-kyselyssä kysyimme myös, ovatko vastaajien vapaa-ajankäyttö ja harrastaminen muuttuneet koronaviruspandemian aikana. Kuten odotettiin aktiviteetit, joihin pandemian aikana kohdistui rajoituksia, olivat vastaajien arvion mukaan vähentyneet. Tällaisia olivat muun muassa yhdistystoiminta, ravintolavierailut ja erilaiset kulttuuriaktiviteetit. Etelä-Pohjanmaalla 55 prosenttia oli vähentänyt osallistumista kulttuuriaktiviteetteihin, 64 prosenttia oli vähentänyt matkustamista ja 41 prosenttia kertoo seurustelun vähentyneen perheen ja ystävien kanssa. Pohjanmaan alueella korona oli rajoittanut hieman suurempaa joukkoa vastaavissa aktiviteeteissa. Kolme viidesosaa oli vähentänyt osallistumista kulttuuriaktiviteetteihin, 70 prosenttia vastaajista on vähentynyt matkustamista ja puolet vastaajista on vähentänyt seurustelua perheen ja ystävien kanssa. Kotona tapahtuvat aktiviteetit, kuten television katselu ja ruoanlaitto, olivat puolestaan lisääntyneet molemmissa maakunnissa.

Etelä-Pohjanmaan yli 65-vuotiaista vastaajista masentuneeksi itsensä tuntevat 11 prosenttia ja yksinäisyydestä kertoo kärsivänsä 14 prosenttia. Vastaavasti Pohjanmaalla 10 prosenttia tuntee olonsa yksinäiseksi ja 8 prosenttia masentuneeksi. Yksinäisyyttä ja masennusta kokeneiden osuudet eivät olleet lisääntyneet Pohjanmaan alueella vuodesta 2016, jolloin viimeksi toteutettiin GERDA-kysely. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun kysely toteutettiin koko Etelä-Pohjanmaan alueella.

Tutustu hankesivuihin täällä

Lisätietoja saat ottamalla yhteyttä:

Etelä-PohjanmaaKatja Valkama, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
040 830 0386| sähköposti katja.valkama@app-staging.seamk.hion.dev

PohjanmaaFredrica Nyqvist, Åbo Akademi -yliopisto
06 0324 7514| sähköposti fredrica.nyqvist@abo.fi

Annika Wentjärvi, Ammattikorkeakoulu Novia
044 780 5459 | sähköposti annika.wentjarvi@novia.fi